

Штучний інтелект як драйвер економічного розвитку підприємства

Олеся Ананьєва,

*к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: ananyeva.o@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-9544-7408*

У сучасних умовах економічні процеси, що здійснюються на підприємстві все більше стають залежними від новітніх технологій та зростаючих вимог споживачів. Тому сьогодні можливість швидко адаптуватися та реагувати на нові виклики є ключовим фактором успіху для будь-якого підприємства. І саме штучний інтелект (ШІ) є одним із важливих інструментів для досягнення відповідних цілей. Він стає невід'ємною складовою середовища підприємства, змінює способи управління бізнес-процесами, взаємодію із клієнтами, відкриває нові можливості для підвищення ефективності їх господарської діяльності.

«Батьком штучного інтелекту» вважається Джон Маккарті, американський науковець, програміст. У 1956 р. під час виступу на Дартмутській конференції він вперше дав визначення штучного інтелекту. «Штучний інтелект – це наука та технологія створення інтелектуальних машин, особливо інтелектуальних комп'ютерних програм» [1].

Аналіз наукових джерел із даної проблематики показав, що під штучним інтелектом варто розуміти сучасні системи, що можуть здійснювати обробку великих обсягів даних, виявляти закономірності та приймати рішення, що зазвичай вимагають людського інтелекту.

Перспективність використання штучного інтелекту в бізнесі підтверджується рядом статистичних даних. У 2024 р. ринок штучного інтелекту оцінюється орієнтовно в 214 млрд дол. Очікується, що до 2030 р. він досягне значення 1339 млрд дол. В середньому 3 з 4 компаній використовують ШІ як мінімум в одному із бізнес-процесів, а половина із опитаних компаній використовує дані системи для двох і більше процесів. Найактивніше впроваджують штучний інтелект підприємства в Індії (59%), Об'єднаних Арабських Еміратах (58%), Сінгапурі (53%) та Китаї (50%) [2].

До основних напрямів використання ШІ в діяльності підприємства варто віднести:

- *аналіз даних.* Штучний інтелект може аналізувати великі масиви даних, виявляти тенденції та обґрунтовувати прогнози щодо основних показників. Наприклад, аналізувати ринки, прогнозувати попит на продукцію, оптимізувати запаси, управляти грошовими потоками та прогнозувати доходи;

- *автоматизація ведення бухгалтерського обліку.* Системи автоматичного обліку, що працюють на базі ШІ, дозволяють підприємствам ефективно вести бухгалтерський облік, зменшувати кількість помилок та скорочувати час на обробку документів. Зокрема, до основних таких сервісів можна віднести: Vis. ai – сервіс для оптимізації рахунків-фактур; DocuT – платформа для

автоматизації бухгалтерії та бек-офісу; Truewind – бухгалтерська платформа для малого бізнесу та стартапів [3];

- *автоматизація виробництва* відбувається через впровадження інтелектуальних та роботизованих систем управління виробництвом. Такі системи дозволяють підприємствам контролювати якість продукції, зменшувати витрати, оптимізувати виробничі процеси;

- *чат-боти та віртуальні помічники* забезпечують автоматизацію процесів обслуговування клієнтів, швидку відповідь на питання та вирішення завдання у режимі реального часу. Вони дозволяють зосереджувати увагу на більш важливих бізнес-процесах, а щоденні рутинні завдання передавати віртуальним помічникам;

- *системи управління ланцюгами постачання* можуть оптимізувати маршрути постачання, мінімізувати витрати на зберігання та доставку продукції, відслідковувати рух вантажів, що загалом забезпечує підприємству скорочення термінів доставки, зменшення сукупних витрат;

- *використання штучного інтелекту* в маркетингу дозволяє аналізувати вподобання споживачів, на основі яких створюють персоналізовані рекламні пропозиції та формують рекомендації щодо продуктів, враховуючи історії переглядів, покупок. Такий підхід забезпечує підвищення рівня задоволення клієнтів, що в подальшому позитивно впливає на доходи самого підприємства;

- *управління персоналом*. ШІ може використовуватися для автоматизації процесу відбору та найму працівників. Спрощується пошук кандидатів, керування заявками, визначення профілів, які відповідають критеріям відбору на певну посаду. Також починають використовувати чат-боти, що можуть проводити співбесіди з кандидатом у формі попередньо записаних питань. За рахунок чого досягається економія часу та ресурсів на найм персоналу. ШІ використовується в управлінні кар'єрним розвитком працівників, що позитивно впливає на ефективність роботи всього колективу [4].

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що штучний інтелект має досить широку сферу застосування в бізнес-процесах сучасного підприємства. Однак, його використання може нести і певні загрози, зокрема: збільшуються ризики кібератак, оскільки ШІ використовує велику кількість конфіденційної інформації, що зберігається в цифровому форматі; автоматизація окремих бізнес-процесів може призвести до скорочення робочих місць; впровадження та підтримка систем штучного інтелекту можуть бути занадто дорогими для підприємств, особливо малих та середніх; виникає необхідність додаткового навчання персоналу.

Отже, з кожним роком роль штучного інтелекту в діяльності підприємства все більше зростає і перспективи його використання розширюються. Успішне впровадження технологій ШІ вимагає тривалого часу, значних інвестицій, а також необхідність врахування можливих загроз. Тому лише збалансований підхід до використання даних систем дозволить підприємствам отримувати максимальний ефект, підтримуючи стійкість до ризиків, які можуть з'явитися.

Ключові слова: ризик; фінансовий ризик; фінансова діяльність; інноваційне підприємство; середовище.

Список використаних джерел

1. McCarthy John. *What is AI? Basic Question*. URL: <http://jmc.stanford.edu/artificial-intelligence/what-is-ai/index.html>
2. Haan Katherine. *22 Top AI Statistics And Trends In 2024*. URL: <https://www.forbes.com/advisor/business/ai-statistics/#1>
3. *Як використовувати AI у бухгалтерському обліку - огляд 10 найкращих сервісів*. URL: <https://genius.space/lab/yak-vikoristovuvati-ai-u-buhgalterskomu-obliku-oglyad-10-najkrashhih-servisiv/>
4. Черненко Н.І. *Штучний інтелект в управлінні персоналом*. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. Випуск 12. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/250/245>